

PÄIVÄN PÄHKINÄT 2021 JA MUITA JUTTUJA

Aika aikaansa kutakin

Lea Tuulikki Niskala

Sisällys:

Tammikuu

Helmikuu

Maaliskuu

Huhtikuu

Toukokuu

Kesäkuu

Heinäkuu

Elokuu

Syyskuu

Lokakuu

Marraskuu

Joulukuu

3.1.2021

Viideltä aamulla

On vielä pimeää ja talo on aivan hiljainen. Tassuttelen sukkasillani olohuoneen ikkunan ääreen ja katselen maisemaa, jossa vielä loistavat jouluvalot, joita ripustelimme. Kausivaloiksiko niitä nyt kutsutaan. Tuntuu siltä, että on mukava katsella, kun lumisessa puussa tuikkii valot. Vielä eivät ihmiset liiku autoineen. Ei taida olla näillä main ”yötyöläisiä”. Miksi heräsin näin aikaisin? Jotenkin vain aivot rupesivat työskentelemään ja suunnittelemaan päivän askareita. Luovuus kukkii näihin aikoihin. Saattaa tulla mieleen runon pätkiä, joita pitää laittaa kynällä paperille, sillä ne unohtuvat Kummallista kyllä ihminen suunnittelee mielessään kaikenlaista ja aamutunteina ne kiteytyvät ajatuksiksi, joita pitäisi toteuttaa heti.

Nyt suunnittelin joulukoristeita tuohesta. Hämmästyttävää, kun joulu alkaa olla jo ohi. Miksi juuri nyt pitäisi tuohesta tehdä jotain koristeita. Muitakin malleja pyörii päässä, kuten kaulakorun tekeminen. Tuohestahan voi vääntää vaikkapa helmet. Niinhän se on, ajatukset kulkevat omia teitään. Ajatelmien parissa voi viihtyä ja saada hyviä ideoita. Näitä voisi kutsua hyviksi ajatuksiksi. Voiko sitten tulla ikäviä ajatuksia ja käsitellä niitä? Siihenkö perustuu se, että surusta ei pääse helposti irti, vaan ajatukset jäävät kiertämään rataa. Suru on sallittua ja sitä käsittelee jokainen oman aikansa.

Kun yö väistyy, ajatukset kirkastuvat ja ympäristö alkaa vaatia huomiota. Jokainen heräilee omalla tavallaan. Toiset aloittavat hiljalleen ja puhumiseenkaan ei onnistu ennen kuin

vähän ajan päästä. Voi olla, että aamiainen syödään täyden hiljaisuuden vallitessa. Toisille taas on selvää, että aamupöydässä käydään lävitse päivän suunnitelmat. Saatetaan sitä höpötellä niitä näitä. Aiheet kulkevat laidasta laitaan. Kuten käydään lävitse politiikan kiemurat ja tullaan likaisiin kahvikuppeihin, jotka pitää laittaa astianpesukoneeseen. Siinä se kone jytkyttää aikansa ja taas on aika tyhjentää puhtaat astiat kaappeihin. Helpommin sitä laittaa kupit koneeseen, mutta se tyhjentäminen onkin jo työläämpää. Taisin herätä tähän päivään. Kahvin tuoksu houkuttaa aamiaiselle.

9.1.2021

Parran pärinää”

Mitähän mahtaa tarkoittaa tuo sanonta "parran pärinää". On se nyt ollut viime aikoina yleisesti ottaen sellaista aikaa, että kaikenlaiset mielipiteet pitää ilmaista julkisuudessa. Kyllä tuo "parran pärinää" taitaa olla miespuolisten henkilöiden juttu. Maailmalla eletään nyt ihmettelyn aikaa, kun vallasta syöksemistäkin on yritetty. Asiantuntijat ovat päässeet sanomaan mielipiteensä tästä asiasta.

Kun nyt parrasta päästiin puhumaan, niin naisellisen mielipiteen pääsin tästäkin asiasta lausumaan. Kun mies ajaa parran pois, niin alla onkin poikamainen ilme. Onko parta miehekkyuden merkki. Miksi jotkut kasvattavat partaa ja jotkut jaksavat jatkuvasti ajella itsensä siloposkisiksi. On siinä oma vaivansa. Jos sattuu olemaan tylsä parranajokone, niin haavojahan siinä naamaan syntyy. Juuri kun ehtivät parantua ja tulla rupi pintaan, niin eikö taas pitäisi ajella parran sänki lyhyeksi. On siis selkeästi syynsä, miksi mies mieluiten antaa parran kasvaa.

Kun aina puhutaan niistä naisten vaivoista ja monen naisen mielestä miehellä ei ole mitään vaivoja, niin kyllä nyt taisin tulla aiheeseen, josta me naiset emme tiedä mitään. Niin kuin nyt tuo partakin. Kyllä niitä vaivoja miehelläkin on. Ihan samalla tavalla saattaa pää särkeä ja vatsanväännteitä olla. Onko niin, ettei miehet pidä meteliä tällaisista asioista. Hävettääkö tunnustaa, ettei vain ruvettaisi kutsumaan akkamaiseksi. On sitä huomattu sellainenkin asia, että kyllä me naiset osaamme puolemmepitää. Ollaan sittenkin aika

lailla samanvertaisia vaivoinemme niin miehet kuin naisetkin.

13.1.2021

Tulee lunta tupaan...

Kylläpä nyt sään lykkäsi, kun lunta on tuiskuttanut ihan tuutin täydeltä. Lumikolat ja lumilapiot on etsitty esille. Aamu oli aivan erilainen. Haalarit päälle ja lumitöihin. Raikas tuuli puhaltaa ja lunta tuiskuttaa vieläkin. Nuuttina pitäisi joulukin kantaa ulos ja niinpä katselen ympärilläni, että onko nuo joulukoristeet jo poistettava. Joulukortit pitää kerätä ja tallennan ne vielä vuosiksi eteenpäin. Ne ovat niin kauniita. Pitäisi osata hyödyntää niitä jollakin tavoin. Siinä olisi askareta, kun niistä tekisi, vaikka joulukoristeille laatikon tai paperipussien koristeeksi. Joulualbumikin olisi mukava. Nuutista sen verran, että enpä ole ikinä nuuttipukkia kohdannut, mutta joskus ne tekivät myös varsin ilkeitä temppuja, elleivät saaneet sitä mitä halusivat. Tämä perinne on haihtumassa ilmeisesti.

Myrskyisää on maailmallakin. Ihan konkreettisesti lumipyryjä on ollut Euroopassa. Kuitenkin nyt mietin sanontaa, että "tulee lunta tupaan." Korona edelleen aiheuttaa monenlaista päänvaivaa. Rokotteita saadaan, tai uskotaan, että saadaan tarpeeksi, mutta miten on rokotusten laita. Kyllä on monenlaista pohdittavaa taas tuonkin osalta. Ei se mennyt niin helposti kuin luultiin. Tuliko siis sanonnan mukaan "lunta tupaan". Virossakin on virkapaikoilla tuulista, tai oikeastaan aika myrskyistä. Pääministeri erosi ja hallintoportaassa tapahtuu muutoksia nopeassa tahdissa. Amerikassa on epävakautta ja odotusta, meneekö uuden presidentin virkaanastujaiset rauhallisesti.

Nyt ajelevat aura-autot vauhdilla teitä auki. Kolatessa lunta, kannattaa miettiä, minne sen lumen törkkää. Mitähän siellä lumen alla on? Joskus löytyy autoja, kottikärryjä ja muuta pihalle jäänyttä roinaa. Ikävämpää on, jos naapurien kanssa otetaan yhteen, kun lumi ei omalle pihalle tai ojanpenkkaan mahdu. Rajat ovat siis lumen alla, mutta olemassa. Lunta voi tulla niskaan katolta, ja kattolumia luodessa kannattaa laittaa jokin turvaköysi vyötäröstä piippuun kiinni. Hurjat kasat lunta tulee myös jalkineissa sisään ja vaatteissa roikkuu lumipalloja ja jääpaloja. Niinpä sitä lunta saattaa tulla ihan tupaan asti. Kuitenkin lunta on kaivattu ja nyt sitä on, olkaapa hyvä!

20.1.2021

Potkukelkka

Onko jollain tallessa vielä potkukelkka ja potkuriksin sitä sanottiin? Se on hieno laite. Muistan, kun lapsena sain lahjaksi punaisen potkukelkan. Maalaismaisemassa oli tällainen lähes jokaisessa talossa ja sillä potkuteltiin pitkiäkin matkoja. Mutta miten hienoa liikuntaa siinä saakaan jaloille ja koko kropalle. Potkukelkalla on kyllä oma historiansa. Potkukelkka keksittiin 1800 luvulla Ruotsissa. Sitä käytettiin lähinnä saaristossa ja jäällä liikkuesssa. Malli on ajan saatossa muuttunut, jalaksia on pidennetty ja kelkan ns. "puskurissa" on pyöristetty terävät kärjet, jotka olivat jopa vaaralliset, kun piikit törröttivät pystyssä. Lapsethan saattoivat kaatuilla kelkan kanssa ja vahinkoja voi silloin sattua. Yllättäen sitä on käytetty myös armeijassa pitkillä marssimatkoilla.

Jotkut varmaan muistavat vielä sellaisen ajan, kun televisiossa alettiin mainostamaan. Taisi television kuva olla vielä mustavalkoinen silloin. Mainokset tulivat televisioon ja yksi näistä mainoksista oli hauska, kun potkukelkalla kylällä muuan eukko kävi ilmoittamassa, että appelsiinit ovat tulleet myyntiin. Hän se kylän raitilla potkutteli ja huuteli, "Appelsiinit tulloo! Appelsiinit tulloo ja helmet paukkuu!" Niinhän ne helmet liehuivat hameessa kovassa vauhdissa. Kyläkaupassa käytiin potkurilla ja silloin kyydissä mahtui istuimella olemaan myös yksi matkustaja. Takaisin tullessa sai hyvin kaupakassin istuimelle, eikä tarvitse kantaa.

Potkukelkkoja on myynnissä tänäkin päivänä. Malli ei ole kovin paljon muuttunut, mutta kokoontaitettavia malleja

löytyy. Hinnat pyörivät siinä neljänkymmenen ja parin sadan euron välillä. Viime vuonna Luostolla käydessämme mökin varustukseen kuului potkukelkka. ”Potkuttelemaan lähdettiin” ja kauppaan mentiin. Tosin takaisintulomatka oli vähän raskaampi, kun alamäki muuttuikin ylämäeksi. Ostoskassi kulki siinä kyllä takaisin tullessa mukavasti. Taitaa tämä trendi olla nousussa nyt täällä etelämpänäkin Suomessa. Tosin jälle menoa kannattaa välttää, vaikka peilikirkas jää houkuttaisikin. Kuva on vuodelta 1953 ja otettu Kodak paljekameralla, jossa oli puupuola filmi kuudella kuvalla.